

19-06-2010, p.72

Antwerpen, Limburg, Nationaal, Oost-Vlaanderen, Vlaams-Brabant/Brussel, West-Vlaanderen

Absolute veiligheid of duurzame vrede?

'Het conflict tussen Israel en de Palestijnen is een simpel conflict, waarvoor al lang een redelijke oplossing op tafel ligt.' LUC REYCHLER legt uit hoe hij dat ziet.

Israël is 's werelds enige land met kolonisten

De humanitaire vloot heeft de militaire repressie van de Palestijnse bevolking op de Westbank en de open gevangenis in de Gaza uit de vergeetput gehaald. Het neerschieten van acht Turken en een Amerikaanse burger is een symptoom van een gevaarlijk escalierend conflict (in intensiteit, duur en ruimte). De escalatie wordt veroorzaakt door enerzijds de diplomatieke en militaire operaties van het Westen om in zijn energiebehoefte te voorzien, en anderzijds het beleid van Israël, dat zich gewapenderhand buiten zijn internationaal herkende grenzen definieert. Het beleid schaadt de legitimiteit van het Westen en van Israël. In een recente BBC-peiling van de populariteit van de landen, staat Israël onderaan, juist boven Iran, Pakistan en Noord Korea.

De Westerse democratische landen zijn de enige staten die oorlogen voeren (Irak, Afghanistan, Libanon en Gaza) en Israël is het laatste land op onze planeet met kolonisten. De financiële kosten van de oorlogen in Irak en Afghanistan, zullen volgens Nobelprijswinnaar Joseph Stiglitz oplopen tot drieduizend miljard dollar. Dit is dertig keer meer dan de jaarlijkse ontwikkelingshulp van de 22 rijkste landen. Deze militaire interventies en de 43 jarenlange bezetting van de Palestijnse gebieden druisen in tegen de vitale belangen van de EU en de Verenigde Staten. Het zijn strategische blunders.

De muur en het embargo van Gaza is bovendien een humanitaire schandvlek. Het getto wordt goedgepraat in naam van defensie, het 100procent veiligheidsbeginsel en de gijzeling van de Israëlische soldaat Galid Shalit. Een unilateraal absoluut veiligheidsbeleid is geen realistische optie, omdat het gevoel van onveiligheid van de andere staten en andere volkeren doet toenemen. Bovendien gaat dit beleid gepaard met het maken en afmaken van zondebokstaten zoals Irak, Afghanistan en Iran. Echte veiligheid kan alleen bereikt worden door een einde te maken aan de directe en indirecte bezetting van de Palestijnse gebieden en van de Golan-hoogte en onderhandelingen en samenwerking met alle stakeholders in de regio.

De kansen op succesvolle vredesinspanningen van de Amerikaanse president Barak Obama en zijn gezant in het Midden-Oosten, George Mitchell, kunnen verhoogd worden, als de Europese Unie haar expertise en niet te onderschatten potentiële invloed op een meer effectieve wijze zou inzetten. Dertig jaar geleden verklaarde Europa in Venetië dat de oplossing van het Israëlisch-Palestijnse conflict de erkenning van een onafhankelijke Palestijnse staat noodzaakt. Deze visionaire stelling steunde op de drie beginselen: de erkenning van Israëls recht om te bestaan; veiligheid voor beide partijen (indien nodig de inzet van multinationale troepen voor vredeshandhaving), en de terugtrekking van Israël uit de sinds 1967 bezette Arabische gebieden. Van Europa wordt actieve coöperatie en geen collaboratie met Israel en de andere betrokken partijen in de regio verwacht.

Het conflict tussen Israel en de Palestijnen is een simpel conflict, waarvoor dus al lang een redelijke oplossing op tafel ligt, gesteund door de internationale gemeenschap, de Europese Unie en de Arabische Liga. Hoopgevend zijn de kritische stemmen in Israël, de joodse diaspora en de rest van de wereld. In een crisis is het van groot belang te luisteren naar dissidente opinies. Niet alleen politici, maar ook intellectuelen zijn verantwoordelijk voor het vredesproces. Het grootste deel verkiest echter te zwijgen. Intellectuele solidariteit vergt visie en moed. Na de publicatie van het VN-rapport over Israëls 2009 oorlog in Gaza, waarin Israël en Hamas verantwoordelijk werden gesteld voor oorlogsmisdaden, en het platbulldozeren van akkers, het bombarderen van een watersaneringsinstallatie, van een meelfabriek en van scholen werd afgekeurd, werd de auteur Richard Goldstone geschandmerkt als een gevaar, een landsverrader en een lepralijder.

In essentie gaat het conflict over menselijke waardigheid; het leren samenwerken en het bouwen van duurzame veiligheid en vrede. Dit vereist een gesofistikeerd realisme, een geloof in een betere gemeenschappelijke toekomst, en adaptief leiderschap aan beide kanten. Israël 'buiten de muren' is een relatief aangename, creatieve en stimulerende omgeving. De Palestijnse gebieden moeten op korte termijn dezelfde kansen krijgen om een volwaardige buurstaat te worden. Met de hulp van de Verenigde Staten en de Europese Unie kan dit. De creatie van een Unie van het Midden-Oosten is een volgende stap.

LUC REYCHLER

Wie? Gewoon hoogleraar internationale betrekkingen, vredesonderzoek en strategische studies aan de KU Leuven.

Wat? Het Israëlische veiligheidsbeleid is inhumain en onwerkbaar.

Waarom? Het gaat ten koste van de Palestijnen en kan zo nooit duurzame vrede garanderen.